

**02317-02/09/PL
WP 166**

Opinia 7/2009 w sprawie stopnia ochrony danych osobowych w Księstwie Andory

Przyjęta dnia 1 grudnia 2009 r.

Grupa robocza została powołana na mocy art. 29 dyrektywy 95/46/WE. Jest ona niezależnym europejskim organem doradczym w zakresie ochrony danych i prywatności. Zadania grupy określa art. 30 dyrektywy 95/46/WE i art. 15 dyrektywy 2002/58/WE.

Obsługę sekretariatu zapewnia Dykcja D (Prawa Podstawowe i Obywatelstwo) Dykcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa Komisji Europejskiej, B-1049 Bruksela, Belgia, Biuro nr LX-46 01/190.

Strona internetowa: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/index_en.htm

Grupa robocza ds. ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych

uwzględniając dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, w szczególności jej art. 29 i art. 30 ust. 1 lit. b),

uwzględniając regulamin wewnętrzny grupy roboczej, w szczególności jego art. 12 i 14,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ OPINIĘ:

1. WPROWADZENIE

W dniu 21 maja 2008 r. ambasador Andory przy Unii Europejskiej zwrócił się do Komisji z wnioskiem o wszczęcie procedury stwierdzenia, że Andora zapewnia odpowiedni stopień ochrony w rozumieniu art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46/WE.

Aby zbadać, czy Andora zapewnia odpowiedni stopień ochrony danych, Komisja zwróciła się do Centre de Recherches Informatique et Droit (CRID) z Uniwersytetu w Namur o przedstawienie sprawozdania. CRID przedstawiło obszerne sprawozdanie zawierające analizę spełniania przez ramy prawne Andory wymogów w zakresie prawa materialnego oraz wdrażania mechanizmów ochrony danych osobowych, ustanowionych w dokumencie roboczym „Transfers of Personal Data to Third Countries: Applying Articles 25 and 26 of the EU data protection directive” (dokument WP12) przyjętym dnia 24 lipca 1998 r. przez grupę roboczą.

Sprawozdanie zostało omówione w ramach podgrupy ds. „bezpiecznej przystani” w dniu 18 marca 2009 r.

Na spotkaniu tym podgrupa zaproponowała, aby przewodnicy grupy roboczej przesłał pismo do władz andorskich, w którym po dokonaniu pozytywnej oceny istniejącego w Andorze systemu ochrony danych poinformowano, zwrócono uwagę na pewne kwestie, które mogą wymagać dalszego wyjaśnienia.

W dniu 31 lipca 2009 r. władze andorskie za pośrednictwem Andorskiej Agencji Ochrony Danych (APDA) wysłały grupie roboczej obszerne sprawozdanie, w którym odpowiedziały na pytania sformułowane we wspomnianym wyżej piśmie.

Sprawozdanie władz andorskich to zostało przeanalizowane przez podgrupę i było przedmiotem spotkania wyjaśniającego, które odbyło się dnia 16 września 2009 r. Podczas tego spotkania członkowie podgrupy zwrócili się do władz andorskich, reprezentowanych przez dyrektora Andorskiej Agencji Ochrony Danych, dyrektora departamentu kontroli oraz dyrektora departamentu prawnego agencji, o wyjaśnienie tych kwestii, które po omówieniu sprawozdania władz andorskich uznano za w dalszym ciągu wymagające wyjaśnień.

Podgrupa powiadomiła grupę roboczą podczas posiedzenia jej członków, które odbyło się w dniach 12 i 13 października 2009 r., o wnioskach sformułowanych na spotkaniu wyjaśniającym i wnioskuje o przyjęcie niniejszej opinii zgodnie z określonymi w niej warunkami. Wniosek został przyjęty przez grupę roboczą na wspomnianym posiedzeniu.

2. PRZEPISY DOTYCZĄCE OCHRONY DANYCH W KSIĘSTWIE ANDORY

Andora jest małym państwem leżącym w Pirenejach między Francją a Hiszpanią i pod względem zajmowanego obszaru jest szóstym najmniejszym krajem na świecie. Liczba ludności kraju wynosi około 80 000 mieszkańców. Działalność gospodarcza w Andorze koncentruje się na sektorze usług (do którego należy 89 % przedsiębiorstw mających siedziby w tym kraju), w szczególności w dziedzinie turystyki. Ponadto tylko jedna trzecia ludności kraju ma obywatelstwo andorskie.

Te cechy szczególne są istotne zwłaszcza w odniesieniu do ochrony danych osobowych, ponieważ z konieczności wpływają one na przepływy danych z Andory lub do tego kraju, i w szczególności na widoczność decyzji przyjmowanych przez organ kontrolny w sprawie ochrony danych.

Od przyjęcia konstytucji w powszechnym referendum dnia 14 marca 1993 r. systemem politycznym Andory jest monarchia parlamentarna, w której współksiężętami są prezydent Republiki Francuskiej i arcybiskup Urgell.

Art. 14 Konstytucji Księstwa Andory potwierdza ochronę prawa do prywatności, prawa do czci i wolności od naruszenia dobrego imienia i stwierdza, że wszyscy ludzie mają prawo do ochrony prawnej przed bezprawnym wkraczaniem w ich życie prywatne lub rodzinne.

Ochronę danych osobowych reguluje ustawa kwalifikowana nr 15/2003 z dnia 18 grudnia o ochronie danych osobowych, wdrażana przez szereg przepisów wykonawczych, w tym dwa rozporządzenia z dnia 1 lipca 2004 r. – pierwsze z nich zatwierdza regulamin Andorskiej Agencji Ochrony Danych, drugie – regulamin rejestru publicznego baz danych osobowych. Podobnie podczas procedury, o której mowa w sekcji 1, władze andorskie powiadomiły grupę roboczą o zbliżającym się przyjęciu rozporządzeń dotyczących ochrony danych, które uzupełniają i objaśniają przepisy ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych. Zgodnie z przewidywaniami mają one zostać przyjęte w ostatnich miesiącach 2009 r. lub na początku 2010 r.

Na szczeblu międzynarodowym Andora podpisała i ratyfikowała europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (która weszła w życie w dniu 22 stycznia 1996 r.) i protokół do tej konwencji (który wszedł w życie w Andorze w dniu 6 maja 2008 r.), jak również Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (który wszedł w życie w Andorze w dniu 19 lipca 2006 r.).

W kwestii ochrony danych Andora podpisała i ratyfikowała Konwencję Rady Europy nr 108 o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych i jej dodatkowy protokół, które weszły w życie dnia 1 września 2008 r.

Należy również zauważyć, że zgodnie z art. 3 konstytucji andorskiej międzynarodowe traktaty i porozumienia stają się skuteczne w andorskim systemie prawnym w chwili ich publikacji w Dzienniku Urzędowym Księstwa Andory i nie mogą być uchylone na mocy prawodawstwa krajowego. Oznacza to, że od momentu ratyfikacji wspomniane traktaty i porozumienia stanowią część prawa andorskiego i są bezpośrednio stosowane w Andorze.

3. OCENA USTAWY O OCHRONIE DANYCH KSIĘSTWA ANDORY JAKO ZAPEWNIAJĄCEJ ODPOWIEDNIĄ OCHRONĘ DANYCH OSOBOWYCH

Grupa robocza podkreśla, że dokonana przez nią ocena odpowiedniego charakteru obowiązującego w Andorze prawodawstwa w zakresie ochrony danych zasadniczo odnosi się do ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych z 2003 r.

Przepisy tej ustawy porównano z podstawowymi przepisami dyrektywy z uwzględnieniem opinii grupy roboczej WP12. W opinii tej zamieszczono kilka zasad stanowiących „trzon” zasad materialnych dotyczących w zakresie ochrony danych oraz wymogów „proceduralnych lub w zakresie egzekwowania prawa”, zgodność z którymi można uznać za minimalny wymóg ochrony uznawany za odpowiedni”.

3.1. Zasady materialne

a) Zasady podstawowe

1) Zasada ograniczenia celu. Dane powinny być przetwarzane w konkretnym celu, a następnie wykorzystywane lub przekazywane dalej tylko pod warunkiem, że nie jest to niezgodne z celem ich przekazania. Jedynymi wyjątkami od tej zasady są wyjątki konieczne w demokratycznym społeczeństwie z ważnych względów wymienionych w art. 13 dyrektywy.

Grupa robocza uważa, że prawodawstwo Andory jest zgodne z tą zasadą. W szczególności art. 11 lit. a) ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych stanowi, że „dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie przez administratorów danych, jeżeli spełnione są następujące wymogi: a) dane są przetwarzane w celach przewidzianych w zasadach lub decyzji w sprawie tworzenia baz danych osobowych”.

W odniesieniu do tej zasady art. 27 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych nakłada na administratorów prywatnych baz danych obowiązek wprowadzania tych danych do rejestru prowadzonego przez Andorską Agencję Ochrony Danych, w którym zgodnie z art. 28 lit. c) należy wyraźnie wskazać „cel przetwarzania danych”.

Podobnie art. 30 wprowadza, jako wstępny wymóg dla tworzenia publicznych baz danych, przyjęcie przepisu dotyczącego tworzenia, który „musi być zatwierdzony przez podmiot prawa publicznego odpowiedzialny za przetwarzanie i który musi zostać opublikowany w Dzienniku Urzędowym Księstwa Andory”. Zgodnie z art. 31 lit. a) przepis ten musi określać „cel przetwarzania danych zawartych w bazie”.

Zakaz przetwarzania danych w celach niezgodnych z wyżej wspomnianymi wynika z bezpośredniego zastosowania konwencji nr 108, której art. 5 lit. b) stanowi, że „dane osobowe poddawane automatycznemu przetwarzaniu (...) będą gromadzone dla określonych i prawnie uzasadnionych celów oraz nie będą wykorzystywane w sposób niezgodny z takimi celami”. Jak zauważono, zasada ta ma bezpośrednie zastosowanie w prawie andorskim poprzez zastosowanie art. 3 konstytucji.

2) Zasada jakości i proporcjonalności danych. Dane powinny być dokładne i w stosownych przypadkach aktualizowane. Dane powinny być odpowiednie, rzeczowe i niewykraczające poza potrzeby wynikające z celów, dla których są one przekazywane lub dalej przetwarzane.

Grupa robocza uważa, że zasada jakości została wyraźnie uwzględniona w art. 11 lit. b) ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych, zgodnie z którym „dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie przez administratorów danych, jeżeli spełnione są następujące wymogi: b) dane poddawane przetwarzaniu odpowiadają prawdziwym danym osobowym osób, których dotyczą, i w tym celu podejmowane są środki zmierzające do ich aktualizacji lub usunięcia”.

W odniesieniu do zasady proporcjonalności grupa robocza ponownie uwzględnia bezpośrednie zastosowanie w Andorze konwencji nr 108, której art. 5 lit. c) zakazuje przetwarzania danych wykraczających poza potrzeby wynikające z celów, dla których są gromadzone.

Grupa robocza uważa zatem, że prawodawstwo Andory jest zgodne z tą zasadą.

3) Zasada przejrzystości. Osobom fizycznym należy zapewnić informacje na temat celu przetwarzania danych oraz tożsamości administratora danych w państwie trzecim, a także inne informacje w zakresie niezbędnym do zapewnienia sprawiedliwego traktowania. Jedynymi dopuszczalnymi wyjątkami od tej zasady powinny być wyłączenia zgodne z art. 11 ust. 2 oraz art. 13 dyrektywy.

Grupa robocza jest świadoma, że prawo do informacji przysługujące osobie, której dane dotyczą, regulują art. 13 i 15 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych. Artykuły te odnoszą się odpowiednio do przypadków, gdy dane uzyskano od osoby, której dotyczą dane, lub gdy nie zostały uzyskane od tej osoby.

Zgodnie z art. 13 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych obowiązuje wymóg, aby podczas gromadzenia danych administrator danych na warunkach podobnych do tych, które są przewidziane w dyrektywie, powiadamiał osobę, której dotyczą dane, o:

- a) tożsamości administratora danych;
- b) celu przetwarzania danych osobowych;
- c) odbiorcach lub rodzajach odbiorców danych;
- d) prawie dostępu do danych, prawie ich sprostowania lub usunięcia oraz możliwych sposobach wykonywania tych praw;
- e) prawie do niewyrażenia zgody na przetwarzanie danych i o tym, jakie wiążą się z tym skutki.

W związku z powyższym grupa robocza uważa, że odniesienie do zgody dotyczy przypadków, w których zgody należy udzielić zgodnie z przepisami ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych, które regulują zasadność przetwarzania danych, zawartymi w rozdziale drugim samej ustawy andorskiej.

W tej kwestii grupa uważa, że uwagi poczynione przez władze andorskie podczas spotkania wyjaśniającego z podgrupą w odniesieniu do definicji zgody określonej w ustawie kwalifikowanej o ochronie danych osobowych są wystarczające, aby uznać, że zgoda ta spełnia wymogi dyrektywy.

Zgodnie z art. 15 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych, jeżeli dane nie są uzyskiwane bezpośrednio od osoby, której dotyczą, każdy odbiorca danych, któremu zostaną one przekazane, jest zobowiązany do powiadomienia osoby, której dane dotyczą, o punktach zawartych w art. 13 lit. a)-d) oraz o tożsamości osoby fizycznej lub prawnej, od której administrator uzyskał dane, nie później niż w ciągu piętnastu dni od daty otrzymania danych, przy czym, jeżeli ustawa na to pozwala, osoby, których dane dotyczą, mogą wyrazić sprzeciw wobec przetwarzania danych i zażądać ich usunięcia w ciągu miesiąca od powiadomienia.

Grupa robocza uważa zatem, że prawodawstwo andorskie spełnia tę zasadę.

4) Zasada bezpieczeństwa: Administrator danych powinien podejmować techniczne i organizacyjne środki bezpieczeństwa, które są odpowiednio dostosowane do ryzyka związanego z przetwarzaniem. Żadnej osobie działającej z upoważnienia administratora danych, włącznie z osobą przetwarzającą dane, nie wolno przetwarzać ich bez instrukcji pochodzących od administratora danych.

Grupa robocza uważa zatem, że przepisy andorskie są zgodne z tą zasadą. Art. 12 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych stanowi, że:

„Administratorzy danych muszą ustanowić niezbędne środki techniczne i administracyjne w celu zapewnienia poufności i bezpieczeństwa danych osobowych podlegających przetwarzaniu.

Jeżeli cały proces przetwarzania lub jego część jest powierzony dostawcom usług w zakresie danych osobowych, administrator danych odpowiada za zapewnienie, że dostawcy usług podjęli wystarczające środki techniczne i administracyjne, aby zagwarantować poufność i bezpieczeństwo danych stanowiących przedmiot usługi.”

Pojęcie „dostawcy usług w zakresie danych osobowych” odpowiada podmiotowi przetwarzającemu dane, o którym mowa w dyrektywie, ponieważ w art. 3 ust. 5 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych jest on zdefiniowany jako „osoba fizyczna lub prawna o charakterze prywatnym lub publicznym, która przetwarza dane w imieniu administratora danych lub która ma dostęp do danych osobowych w celu świadczenia usługi na rzecz administratora danych i podlegającej jego kontroli, o ile nie wykorzystuje danych, do których ma dostęp, do własnych celów lub nie pozbywa się

ich w zakresie wykraczającym poza polecenia lub do celów innych niż świadczenie usługi na rzecz administratora”.

5) Prawo dostępu, sprostowania i sprzeciwu. Osoba, której dotyczą dane, powinna mieć prawo do otrzymania kopii wszystkich przetwarzanych danych, które jej dotyczą oraz prawo do sprostowania tych danych, gdy okażą się one nieprawidłowe. W niektórych sytuacjach wspomniana osoba powinna również mieć możliwość wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych, które jej dotyczą. Jedynymi wyjątkami od tych praw powinny być wyłączenia zgodne z art. 13 dyrektywy.

Art. 22 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych odnosi się do prawa dostępu, uznając, że „wszystkie osoby, których dotyczą dane, mają prawo do uzyskania od administratora informacji o danych podlegających przetwarzaniu”. Administrator musi przyznać takie prawo w ciągu pięciu dni i może wybrać sposób przekazania takich informacji osobie, której dotyczą dane. Grupa robocza zauważa, że procedura ta jest zgodna z prawem do „wyrażonej w zrozumiałej formie informacji na temat danych podlegających przetwarzaniu oraz posiadanych informacji na temat ich źródeł”, jakiego art. 12 dyrektywy przyznaje osobie, której dotyczą dane.

Prawo sprostowania jest określone w art. 23 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych jako prawo osoby, której dotyczą dane, do korekty danych podlegających przetwarzaniu, jeżeli są one błędne. Prawo to należy przyznać w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Administrator danych może odmówić tego prawa wyłącznie w przypadku, gdy osoba, której dotyczą dane, nie dostarczy w razie konieczności dokumentacji świadczącej o błędzie w przetwarzaniu, oraz w przypadkach wymienionych poniżej. Grupa robocza uważa, że prawo to odpowiada prawu ustanowionemu w art. 12 dyrektywy.

Grupa robocza stwierdza również, że prawodawstwo Księstwa Andory nie zawiera przepisu dotyczącego prawa sprzeciwu, ujętego w sposób podobny do tego określonego w art. 14 dyrektywy. Rozumie ona jednak, że lukę tę wypełniają przepisy art. 15 i 24 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych dotyczące prawa sprzeciwu i usunięcia.

Zgodnie z pierwszym z tych przepisów osoba, której dotyczą dane, może z ograniczeniami określonymi w art. 15 wnieść sprzeciw wobec przetwarzania jej danych wynikającego z przekazania ich osobie trzeciej w ciągu miesiąca od daty otrzymania informacji, które muszą zostać obowiązkowo wysłane osobie, której dotyczą dane.

Prawo usunięcia jest ono określone w ustawie kwalifikowanej o ochronie danych osobowych jako prawo przysługujące osobie, której dotyczą dane, do „zażądania od administratora danych usunięcia danych podlegających przetwarzaniu”. Administrator musi odpowiedzieć na to żądanie w ciągu jednego miesiąca od chwili jego otrzymania. Wyjątkiem od tej zasady są jedynie przypadki, w których istnieje podstawa prawna lub umowna do kontynuacji przetwarzania przez administratora.

W odniesieniu do wyjątków w zakresie tych praw ustawa kwalifikowana o ochronie danych osobowych przewiduje dwa rodzaje takich wyjątków: odnoszące się wyłącznie do prawa sprzeciwu i mające zastosowanie do wszelkiego rodzaju przetwarzania (art.

15) oraz odnoszące się do wszystkich tych praw, ale mające zastosowanie jedynie w odniesieniu do baz danych o charakterze publicznym (art. 32).

Grupa robocza uważa, że wyjątki te można zinterpretować w rozumieniu art. 13 dyrektywy, również z uwzględnieniem wyjaśnień udzielonych w tym zakresie przez władze andorskie. Ponadto zauważa ona, że przepisy dotyczące każdego z tych praw wyraźnie stanowią, że w przypadku odmowy prawa możliwe będzie odwołanie się do właściwego organu.

6) Ograniczenia w zakresie dalszego przekazywania danych. Dalsze przekazywanie danych osobowych przez odbiorcę pierwotnego przekazania danych powinno być dozwolone tylko w przypadku, gdy drugi odbiorca (tj. odbiorca dalszego przekazania danych) również podlega przepisom gwarantującym odpowiedni stopień ochrony. Jedynymi dopuszczalnymi wyjątkami powinny być wyjątki zgodne z art. 26 ust. 1 dyrektywy.

Rozdział szósty ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych odnosi się do międzynarodowego przekazywania danych, stanowiąc przede wszystkim, że „międzynarodowe przekazywanie danych nie może odbywać się w przypadku, gdy kraj przeznaczenia w odniesieniu do danych nie zapewnia w swoich przepisach stopnia ochrony danych osobowych równoważnego przynajmniej stopniowi zapewnianemu przez przedmiotową ustawę”.

Grupa robocza uważa za zadowalającą interpretację terminu „równoważny” zastosowanego w ustawie andorskiej oraz udzielone przez władze tego kraju wyjaśnienie, że termin ten powinien być interpretowany zgodnie z warunkami zawartymi w art. 25 dyrektywy, ponieważ ograniczenie odnosi się do krajów, które nie zapewniają „odpowiedniego” stopnia ochrony. Podobnie uwzględnia ona wyjaśnienia zawarte w art. 36 ustawy, który dotyczy „równoważnego” stopnia ochrony zapewnionego w państwach członkowskich i państwach „uznanych przez Komisję Wspólnot Europejskich za kraje o równoważnym stopniu ochrony”.

W art. 37 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych określono wyjątki od ogólnej zasady odpowiedniego stopnia ochrony, do której się odniesiono, wskazując, że możliwe będzie przekazywanie danych, które:

- a) przeprowadza się za jednoznaczną zgodą osoby, której dotyczą dane;
- b) jest zgodne z międzynarodowymi porozumieniami, których Księstwo Andory jest stroną;
- c) ma na celu udzielanie pomocy międzynarodowej lub uznanie, wykonanie i obronę prawa w ramach postępowania prawnego;
- d) przeprowadza się dla celów profilaktyki lub diagnostyki medycznej, opieki zdrowotnej, profilaktyki lub diagnostyki socjalnej lub też w żywotnym interesie osoby, której dotyczą dane;
- e) jest wykonywane w związku z transferami pieniężnymi lub bankowymi przekazami pieniężnymi;
- f) jest konieczne do nawiązania, realizacji, wypełnienia lub kontroli stosunków prawnych bądź zobowiązań umownych między osobą, której dotyczą dane, a administratorem danych;
- g) jest konieczne z punktu widzenia ochrony interesu publicznego;

h) odnosi się do danych pochodzących z rejestrów publicznych lub jest wykonywane w celu wypełnienia funkcji i celów rejestrów publicznych.

Grupa robocza uważa, że wyjaśnienia i uściślenia przedstawione w tej kwestii przez władze andorskie są wystarczające, aby uznać, że wyjątki te odpowiadają wyjątkom określonym w art. 26 ust. 1 dyrektywy.

Grupa robocza uważa zatem, że oprócz wyjątków odnoszących się do charakterystyki wyżej omówionej zgody, wyjątek wymieniony w lit. e) powinien zostać uznany jako uwzględniony w przedmiotowym art. 26 ust. 1 lit. b) i c).

Grupa robocza z zadowoleniem przyjmuje również wyjaśnienia otrzymane od władz andorskich, że interes publiczny, o którym mowa w lit. g), zawsze musi być istotny, ponieważ andorski system prawny nie odnosi się do możliwego istnienia określonego interesu publicznego, lecz do interesu publicznego jako całości, tak więc w kraju tym nie jest możliwe istnienie interesów publicznych, które nie są istotne.

Grupa robocza z zadowoleniem przyjęła również wyjaśnienia ze strony władz andorskich dotyczące pojęć „rejestry publiczne” i „rejestry powszechnie dostępne”. W związku z tym przekazanie, o którym mowa w lit. h), może odbyć się tylko w przypadkach i w zakresie określonym przepisami dotyczącymi każdego z rejestrów, aby w żadnym przypadku nie było możliwe przekazywanie danych zawartych w rejestrze publicznym na większą skalę lub w zakresie i na warunkach innych niż określone w przepisach dotyczących tego rejestru, które na ogół wymagają wykazania przez wnioskodawcę uzasadnionego interesu w związku z wglądem do zawartości rejestru.

Grupa robocza uważa również za wystarczające oświadczenia odnoszące się do wyjątku określonego w lit. d), w szczególności uwzględniając cechy geograficzne i charakterystykę ludności w Andorze, zatem wyjątek ten można uznać za ujęty w art. 26 ust. 1 lit. e) dyrektywy.

b) Zasady uzupełniające

Dokument WP12 odwołuje się do pewnych zasad, które należy stosować w odniesieniu do określonych rodzajów przetwarzania, z naciskiem na:

1) Dane szczególnie chronione. W przypadku kategorii danych „szczególnie chronionych” (wymienionych w art. 8 dyrektywy) należy zapewnić dodatkowe zabezpieczenia, takie jak wymóg udzielenia wyraźnej zgody na przetwarzanie danych przez osobę, której dane dotyczą.

Grupa robocza uważa, że prawodawstwo andorskie spełnia tę zasadę, uwzględniając w szczególności przepisy określone w art. 19-21 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych oraz definicję danych szczególnie chronionych w art. 3 ust. 11 ustawy, zawierającym wykaz tych danych, który odpowiada wykazowi przytoczonemu w art. 8 dyrektywy.

Ustawa kwalifikowana o ochronie danych osobowych w szczególności przewiduje, że „dane szczególnie chronione mogą podlegać przetwarzaniu lub przekazaniu wyłącznie za wyraźną zgodą osoby, której one dotyczą”. Ponadto tworzenie baz danych wyłącznie

w celu gromadzenia lub przetwarzania danych szczególnie chronionych jest wyraźnie zabronione.

Grupa robocza uważa za zadowalające otrzymane od władz andorskich wyjaśnienia w odniesieniu do przepisów sektorowych, mających zastosowanie do przetwarzania danych dotyczących zdrowia i w szczególności w odniesieniu do obowiązku dochowania tajemnicy, który wyraźnie przewidują andorskie ramy prawne oraz do faktu, że badania epidemiologiczne są przeprowadzane w sposób anonimowy.

2) Marketing bezpośredni. W przypadku gdy dane przekazywane są na potrzeby marketingu bezpośredniego, osoba, której one dotyczą, powinna mieć możliwość wycofania zgody na wykorzystanie jej danych do takich celów w dowolnym momencie.

Prawodawstwo andorskie nie odnosi się bezpośrednio do tej zasady. Grupa robocza zauważa jednak, że została ona w tym prawodawstwie zagwarantowana poprzez stosowanie różnych przepisów.

Podczas gromadzenia danych administrator musi zatem powiadomić osobę, której dotyczą dane, o celach przetwarzania jej danych oraz – w stosownych przypadkach – o konieczności uzyskania jej zgody (art. 13 i 17 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych).

Podobnie, jeżeli dane nie są uzyskiwane od osoby, której dotyczą, musi ona zostać powiadomiona o celach ich przetwarzania w ciągu piętnastu dni, natomiast w ciągu następnego miesiąca może zgłosić sprzeciw wobec takiego przetwarzania (art. 15).

Osoba, której dotyczą dane, może również w dowolnym momencie wykonać prawo usunięcia, którego można odmówić wyłącznie w przypadkach przewidzianych prawem, w których i tak wykorzystywanie danych do celów marketingu bezpośredniego w żadnym razie nie byłoby możliwe (art. 24 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych). Zatem w przypadku wniosku o zaprzestanie przetwarzania danych w tych celach, zgłoszonego po zgromadzeniu danych lub wykonaniu prawa, o którym mowa w art. 15 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych, administrator danych powinien zastosować się do wniosku.

Grupa robocza uważa zatem, że zasada ta jest zagwarantowana przez prawo andorskie.

3) Zautomatyzowana decyzja indywidualna. Jeżeli celem przekazania danych jest podjęcie zautomatyzowanej decyzji indywidualnej w rozumieniu art. 15 dyrektywy, osoba fizyczna powinna mieć prawo do zapoznania się z zasadami, według których podejmowana jest taka decyzja. Ponadto należy podjąć inne środki w celu ochrony uzasadnionego interesu osoby fizycznej.

Podobnie jak w poprzednim przypadku zasada ta nie jest wyraźnie przewidziana w prawodawstwie andorskim.

Grupa robocza uwzględnia wyjaśnienia udzielone przez władze andorskie w odniesieniu do ochrony prawa osoby, której dotyczą dane, w zakresie zautomatyzowanych decyzji indywidualnych, szczególnie w związku ze stwierdzeniem, że osoba, której dotyczą

dane, może w każdym przypadku wykonać swoje prawa dostępu i usunięcia przewidziane w ustawie kwalifikowanej o ochronie danych osobowych, co umożliwi osobie fizycznej poznanie zasad wykonywanego przetwarzania i zgłoszenie wobec niego sprzeciwu.

Grupa robocza uważa jednak, że bez uszczerbku dla pozytywnej oceny przepisów andorskich, wyraźnie uwzględnienie tej zasady przez prawodawstwo andorskie byłoby wysoce pożądane, pozwalając na uniknięcie wszelkich wątpliwości co do jej przyszłego stosowania.

W tym względzie grupa robocza z zadowoleniem przyjmuje fakt, że ustawa kwalifikowana o ochronie danych osobowych będzie przedmiotem przyszłych przepisów wykonawczych i wnioskuje do władz Księstwa Andory, aby przepisy te wyraźnie określały omawianą zasadę w podobny sposób, jak w art. 15 dyrektywy.

3.2. Mechanizmy proceduralne i w zakresie egzekwowania prawa

Opinia grupy roboczej WP12 „Transfers of personal data to third countries: Applying Articles 25 and 26 of the EU data protection directive” wskazuje, że w celu dokonania oceny odpowiedniego stopnia ochrony gwarantowanego przez system prawny państwa trzeciego należy określić nadrzędne cele systemu procedur ochrony danych i na tej podstawie dokonać oceny różnych sądowych i pozasądowych mechanizmów proceduralnych stosowanych w państwach trzecich.

W tym względzie cele ochrony danych są w zasadzie trojaki:

- zapewnienie właściwego poziomu zgodności z zasadami,
- zapewnienie wsparcia i pomocy osobom fizycznym, których dotyczą dane, w zakresie wykonywania ich praw,
- zapewnienie odpowiedniego zadośćuczynienia stronie poszkodowanej w przypadku nieprzestrzegania zasad.

a) Zapewnienie właściwego poziomu zgodności z zasadami. Dobry system na ogół charakteryzuje się wysokim poziomem wiedzy wśród administratorów danych na temat ich obowiązków oraz wśród osób, których dotyczą dane, na temat przysługujących im praw i sposobów ich wykonywania. Istnienie skutecznych i odstraszających sankcji może odgrywać znaczącą rolę w zapewnieniu poszanowania zasad, podobnie jak istnienie systemów bezpośredniej weryfikacji dokonywanej przez władze, audytorów lub niezależnych urzędników ds. ochrony danych.

Grupa robocza uważa, że cel ten jest spełniony, z uwzględnieniem różnych przepisów zawartych w prawodawstwie andorskim, a w szczególności dotyczących poniższych punktów.

Andorska Agencja Ochrony Danych (APDA)

W rozdziale siódmym ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych powołano Andorską Agencję Ochrony Danych jako „organizację publiczną posiadającą osobowość prawną, niezależną od administracji publicznej i z pełną zdolnością do czynności prawnych”.

Regulamin Agencji określa ją jako „niezależny organ, który w wykonywaniu swoich funkcji działa bezstronnie i całkowicie niezależnie od andorskiej administracji publicznej, a także jest powiązany z rządem za pośrednictwem ministerstwa odpowiedzialnego za gospodarkę”. Grupa robocza uważa, że zgodnie z andorskim prawem publicznym powiązanie to nie oznacza żadnego rodzaju zależności hierarchicznej.

Grupa robocza zauważa również, że przepisy zawarte w ustawie kwalifikowanej o ochronie danych osobowych i regulaminie Andorskiej Agencji Ochrony Danych wskazują na jej niezależność w odniesieniu do mianowania i odwołania jej dyrektora oraz dwóch inspektorów wchodzących w jej skład oraz na niezależność budżetową, ponieważ zarówno mianowanie i odwołanie tych osób, jak i budżet Agencji są zatwierdzane przez władzę ustawodawczą (*Consell General*). W pierwszych dwóch przypadkach wymagana jest szczególna większość kwalifikowana. Aby właściwie ocenić tę niezależność, grupa robocza zwraca również uwagę na fakt, że od uchwał Andorskiej Agencji Ochrony Danych można się odwołać wyłącznie do sądów.

Ustawa kwalifikowana o ochronie danych osobowych zapewnia Andorskiej Agencji Ochrony Danych odpowiednie kompetencje w celu zagwarantowania przestrzegania przepisów o ochronie danych. Do obowiązków Andorskiej Agencji Ochrony Danych należy zasadniczo zapewnienie przestrzegania tych przepisów. Grupa robocza zauważa w szczególności, że ustawa kwalifikowana o ochronie danych osobowych zapewnia Andorskiej Agencji Ochrony Danych kompetencje niezbędne do „wykonywania prawa w zakresie przeprowadzania inspekcji i nakładania sankcji w przypadku naruszeń przepisów określonych w rozdziale piątym niniejszej ustawy”.

Środki wykonawcze i sankcje

Rozdział piąty ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych przewiduje nałożenie sankcji w przypadku naruszenia jej przepisów, ustanawiając jako ogólną zasadę, że „naruszenie przepisów ustawy przez osoby fizyczne lub prawne o charakterze prywatnym podlega karze administracyjnej. Pierwsze naruszenie przez administratora bazy danych podlega karze grzywny w wysokości do 50 000 EUR, a kolejne naruszenia dokonane przez tego samego administratora karze grzywny w wysokości do 100 000 EUR” (art. 33).

Zgodnie z art. 34 w przypadkach, w których administrator jest podmiotem prawa publicznego, zastosowanie mają „przepisy wykonawcze systemów dyscyplinarnych”. Grupa robocza odnotowuje wyjaśnienia udzielone przez władze andorskie dotyczące faktu, że odniesienie w ustawie kwalifikowanej o ochronie danych osobowych do systemu „dyscyplinarnego” w zakresie administracji publicznej należy poprawnie tłumaczyć jako szczególny system sankcji oraz że art. 14 regulaminu Agencji nadaje jej uprawnienia do nakładania sankcji w związku z bazami danych administracji

publicznej, odsyłając w tej kwestii do szczegółowych przepisów dotyczących sankcji. Grupa robocza uwzględnia również kompetencje w zakresie blokowania baz danych jako środka zabezpieczającego.

Inspekcje i sankcje leżą, jak już wspomniano, w kompetencji Andorskiej Agencji Ochrony Danych. Grupa robocza zauważa szeroki zakres przedmiotowych uprawnień w świetle ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych i regulaminu Agencji.

W związku z powyższym grupa robocza jest zdania, że prawodawstwo Andory zawiera niezbędne elementy gwarantujące odpowiedni poziom zgodności z zasadami.

b) Zapewnienie wsparcia i pomocy osobom fizycznym, których dotyczą dane, w zakresie wykonywania ich praw. Osoby fizyczne muszą mieć możliwość egzekwowania swoich praw szybko i skutecznie bez ponoszenia nadmiernych kosztów. W tym celu niezbędny jest pewnego rodzaju mechanizm instytucjonalny umożliwiający niezależne rozpatrywanie skarg.

Grupa robocza zauważa, że prawodawstwo andorskie wprowadziło różne mechanizmy, które mają pomóc w osiągnięciu tego celu.

Z jednej strony art. 25 ustawy stanowi, że wykonywanie prawa dostępu, sprostowania, usunięcia i sprzeciwu „nie może podlegać żadnym formalnościom ani opłatom wymaganym przez administratora danych od osoby, której dotyczą dane, w związku z wydatkami, jakie mogą wynikać z tego tytułu”. W przypadku odmowy wymienionych praw ustawa kwalifikowana o ochronie danych osobowych przewiduje możliwość odwołania do właściwego sądu.

Ponadto zgodnie z akapitem trzecim art. 41 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych Andorska Agencja Ochrony Danych może przeprowadzić inspekcję z własnej inicjatywy lub na wniosek osoby, której dotyczą dane, jeżeli uważa ona, że jej prawa zostały naruszone lub że administrator danych naruszył obowiązek wynikający z ustawy. Co więcej, art. 20 pkt 2 regulaminu Agencji wyraźnie odnosi się do inspekcji przeprowadzanych na wniosek osób, których dotyczą dane, nakładając na Andorską Agencję Ochrony Danych obowiązek przeprowadzania inspekcji na wniosek osób, których dotyczą dane.

W związku z powyższym grupa robocza uważa, że prawodawstwo Andory zawiera niezbędne elementy zapewniające wsparcie i pomoc dla osób fizycznych, których dotyczą dane, w wykonywaniu ich praw.

c) Zapewnienie poszkodowanej stronie odpowiedniego zadośćuczynienia w przypadku nieprzestrzegania zasad. Jest to kluczowy element, który musi obejmować system niezależnego orzecznictwa lub arbitrażu, umożliwiający w stosownych przypadkach wypłacanie odszkodowań i nakładanie sankcji.

Art. 26 ustawy kwalifikowanej o ochronie danych osobowych wyraźnie uznaje prawo osób, których dotyczą dane, do uzyskania odszkodowań, które mogą im przysługiwać z tytułu odpowiedzialności cywilnej administratora danych w przypadku naruszenia przepisów ustawy. Prawo do odszkodowania jest niezależne od sankcji, które mogą zostać nałożone przez Andorską Agencję Ochrony Danych.

Z tego względu grupa robocza uważa, że prawodawstwo Andory zawiera elementy niezbędne do zapewnienia poszkodowanej stronie odpowiedniego zadośćuczynienia w przypadku nieprzestrzegania zasad.

4. WYNIK OCENY

Podsumowując, w związku z powyższym grupa robocza uważa, że **Księstwo Andory zapewnia odpowiedni stopień ochrony** w rozumieniu art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych.

Grupa robocza jednocześnie wnosi, aby w przepisach wykonawczych do ustawy kwalifikowanej o ochronie danych władze Andory uwzględniły wyjaśnienia zawarte w niniejszej opinii, w szczególności w odniesieniu do przepisu dotyczącego zautomatyzowanej decyzji indywidualnej.

Sporządzono w Brukseli dnia 1 grudnia
2009 r.

W imieniu grupy roboczej
Przewodniczący
Alex TÜRK